

РИНОК АГРОСТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ ФОКУС НА 2014-2016 РОКАХ

ПРОЕКТ «РОЗВИТОК ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
В ЄВРОПІ ТА ЦЕНТРАЛЬНІЙ АЗІЇ»

WORLD BANK GROUP

IFC | International
Finance Corporation

У партнерстві з:

ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета: провести аналіз загальних результатів діяльності ринку, страхових продуктів, що пропонуються, участі страхових компаній, показників страхування сільськогосподарських культур

- Метод: опитування страхових компаній (16 компаній надали свої дані за однаковою формою на добровільній основі).
- Дослідження детально зосереджене на 2015 та 2016 роках, проте відображає також загальні тенденції розвитку ринку протягом 2005-2015 років.
- Проводилося у 2009-2012 роках та поновлене проектом «Розвиток фінансування аграрного сектору в Європі та Центральній Азії» у 2016 році.

Дослідження:

- Окреслює загальні тенденції розвитку ринку протягом періоду 2005-2015 років.
- Детально висвітлює ситуацію на ринку у 2015-му та першій половині 2016-го андерайтингового року.

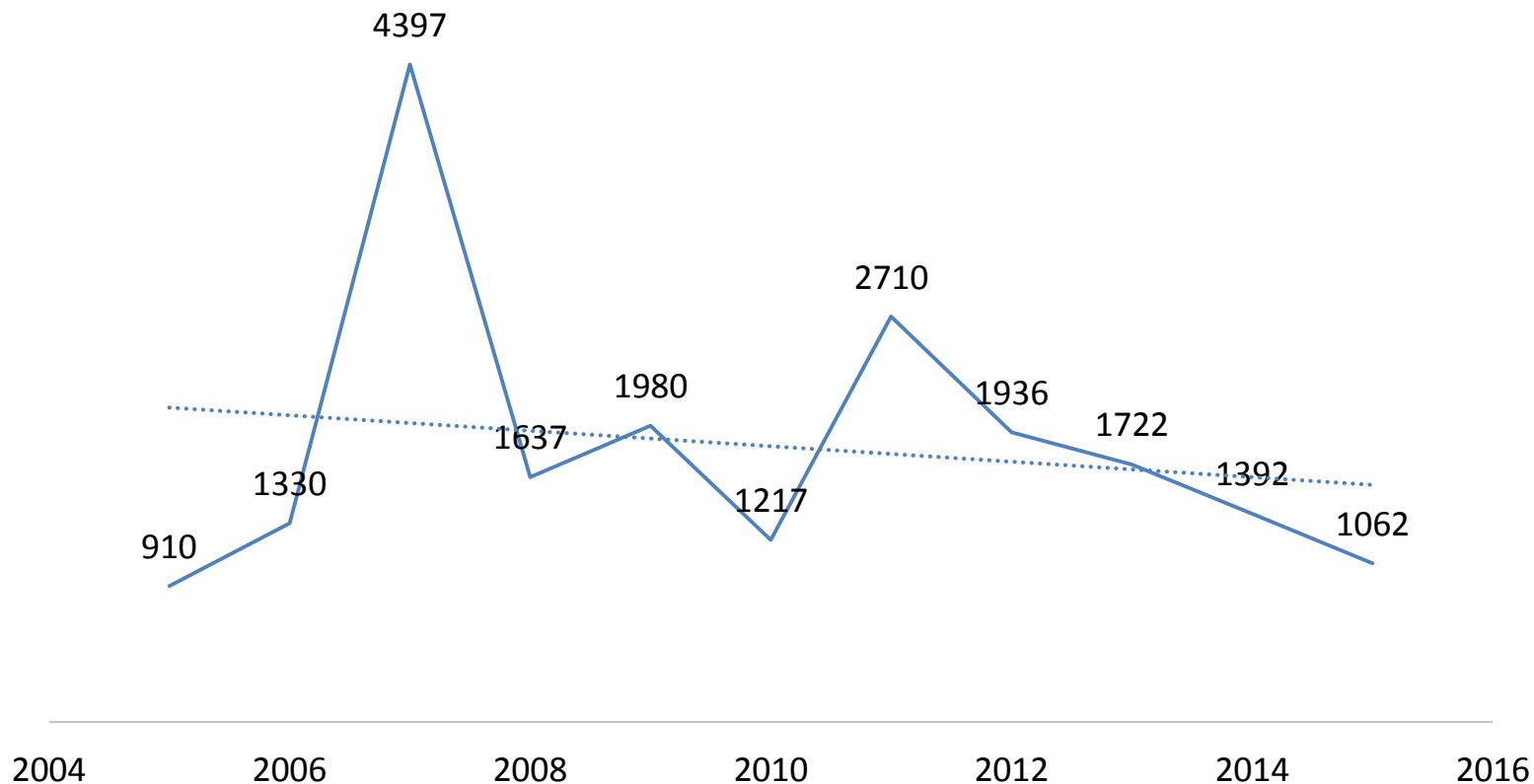
ПОДІЇ, ЩО ВПЛИНУЛИ НА РОЗВИТОК РИНКУ У 2005-2016

- Прийнятий спеціальний Закон «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою».
- Запроваджена окрема ліцензія на здійснення страхової діяльності у формі добровільного страхування сільськогосподарської продукції.
- Була розроблена низка страхових продуктів, які можуть бути використані як стандартні продукти для удосконалення діяльності ринку.
- Була запущена програма підготовки та сертифікації аварійних комісарів для проведення андеррайтингу та оцінки збитку в агрострахуванні.

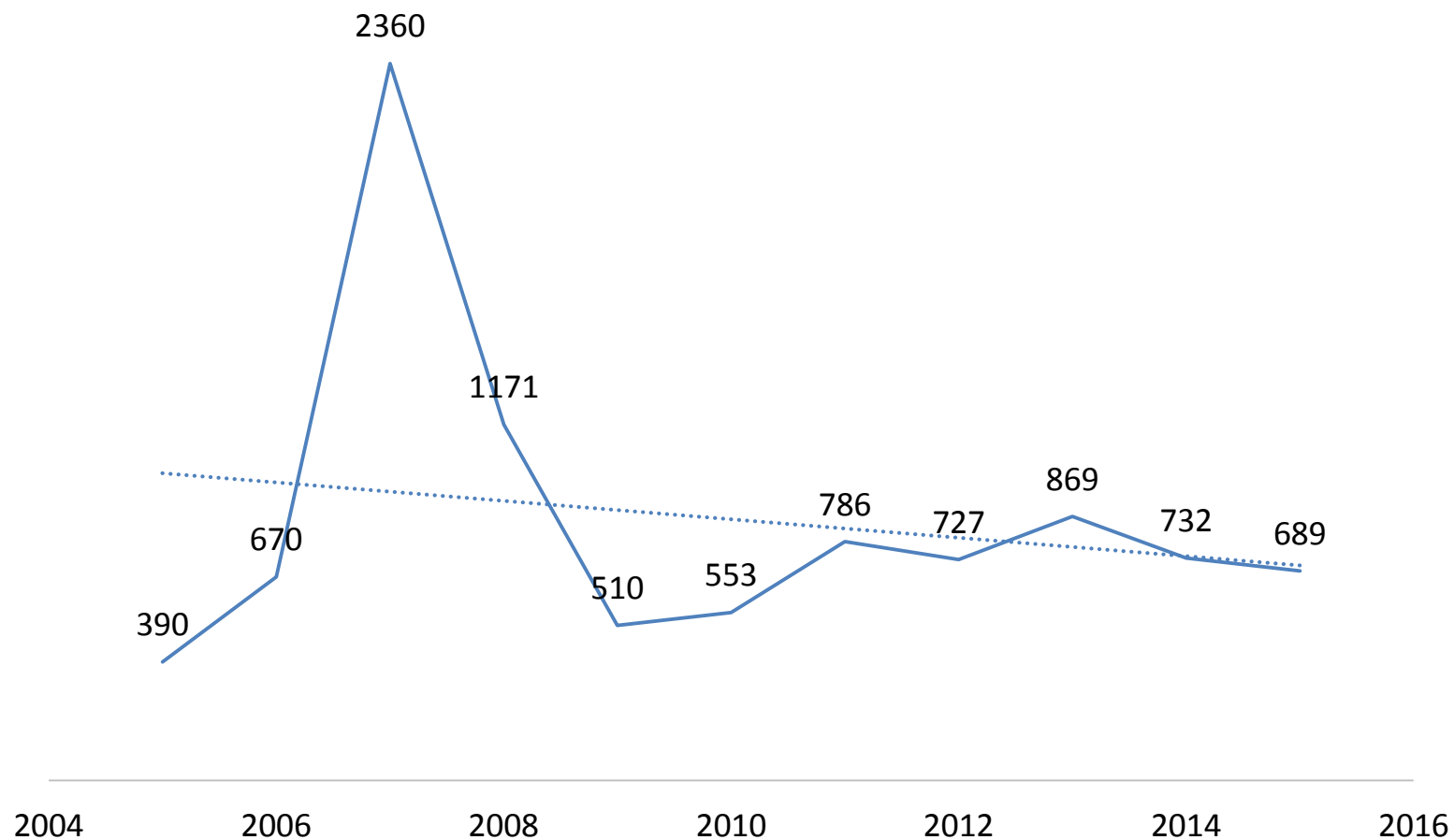
ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ У 2005-2015 РОКАХ: КІЛЬКІСТЬ УКЛАДЕНИХ СТРАХОВИХ ДОГОВОРІВ СКОРОЧУЄТЬСЯ

Динаміка кількості договорів

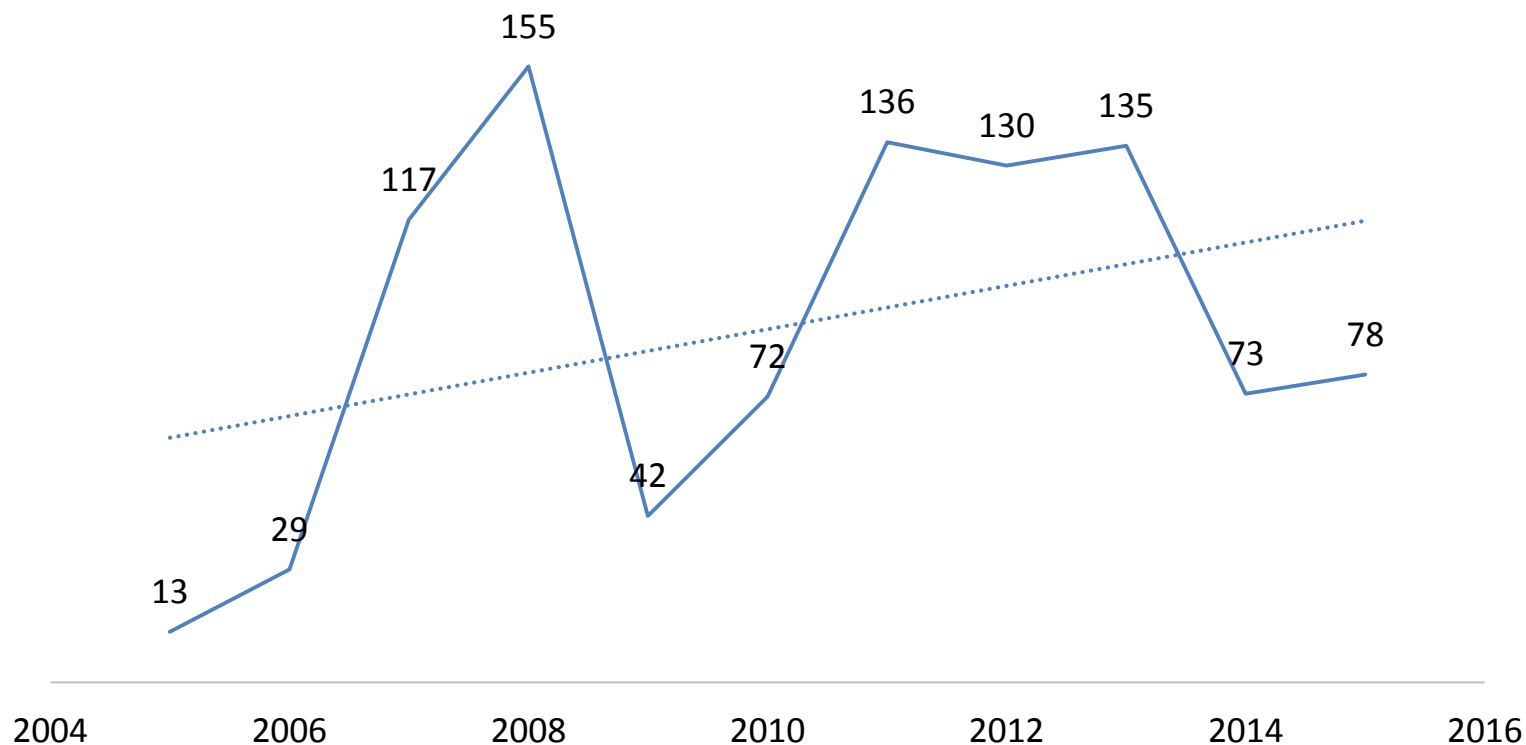

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ У 2005-2015 РОКАХ: ЗАСТРАХОВАНА ПЛОЩА СКОРОЧУЄТЬСЯ

Динаміка застрахованої площі, тис. га

Динаміка зібраних премій, млн. грн.

проте це є відображенням інфляційних та девальваційних процесів

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ У 2005-2015 РОКАХ

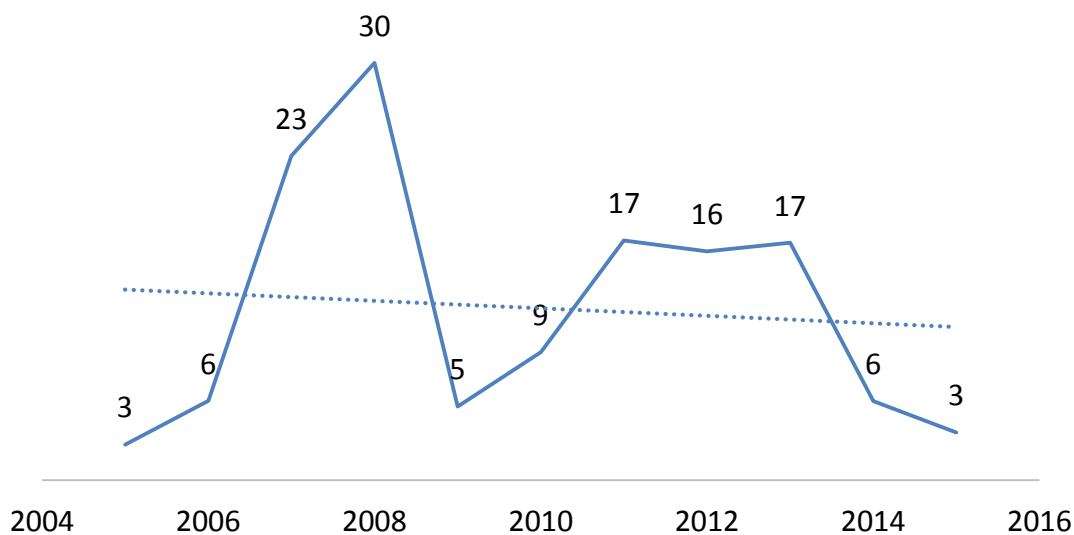
ДОВГОСТРОКОВА

- ✓ Повільне скорочення: зменшення усіх реальних показників ринку

КОРОТКОСТРОКОВІ

- ✓ 2005 – 2008: прискорене зростання (у 12 разів) після введення державної субсидії
- ✓ 2009: різке скорочення (у 6 разів) через відміну субсидій
- ✓ 2009-2013: зростання середніми темпами (у 3 рази), адаптація ринку до роботи в умовах відсутності субсидій
- ✓ 2013: нове скорочення, спричинене загальним економічним спадом

Динаміка зібраних премій, млн. дол.

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015* РОЦІ: ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

- Договорів: **1,062**
- Застрахована площа: **689,200 га**
- Страхова сума: **3,969 млн. грн.**
- Зібрані страхові премії: **77.7 млн. грн.**
- Виплати: **10 млн. грн.**
- Рівень виплат: **12.9%**
- Середня ставка премії: **2%**

* Примітка. 2015-й андеррайтинговий рік охоплює період з осені 2014 до осені 2015 року

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: Результати за областями

За кількістю договорів:

- Вінницька (130)
- Дніпропетровська (101)
- Полтавська (86)
- Хмельницька (80)
- Запорізька (79)

За показником застрахованої площі:

- Хмельницька (129 тис. га, або 18.7%)
- Вінницька (63.4 тис. га, або 9.2%)
- Харківська (61.1 тис. га, або 8.9%)
- Чернігівська (60.1 тис. га, або 8.7%)
- Одеська (56.8 тис. га, або 8.2%)

За об'ємом зібраних премій:

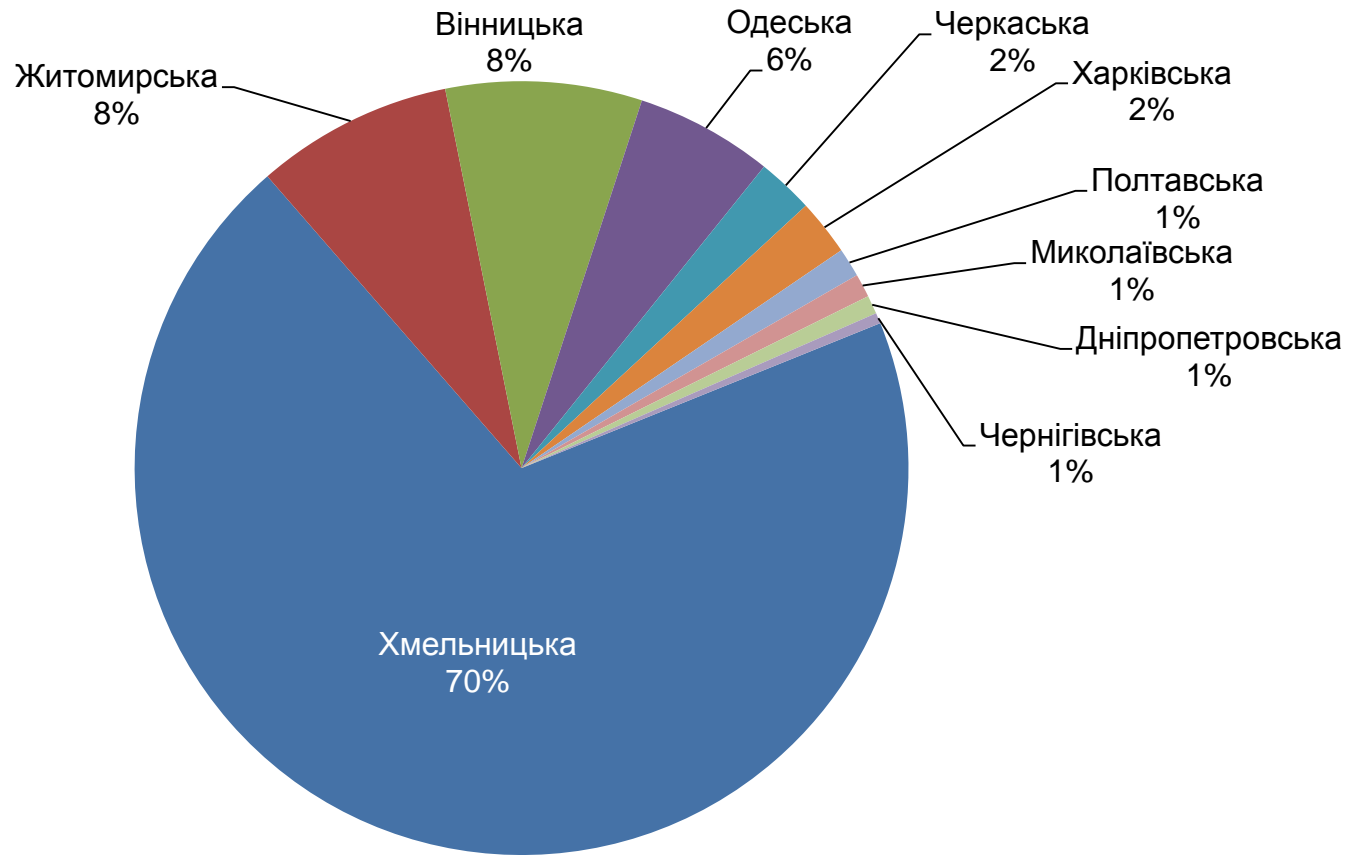
- Хмельницька (11.8 млн. грн., або 15.2%)
- Дніпропетровська (11.4 млн. грн., або 14.6%)
- Вінницька (9 млн. грн., або 11.6%)
- Полтавська (6 млн. грн., або 6.6%)
- Одеська (5.5 млн. грн., або 7%)

За виплатами:

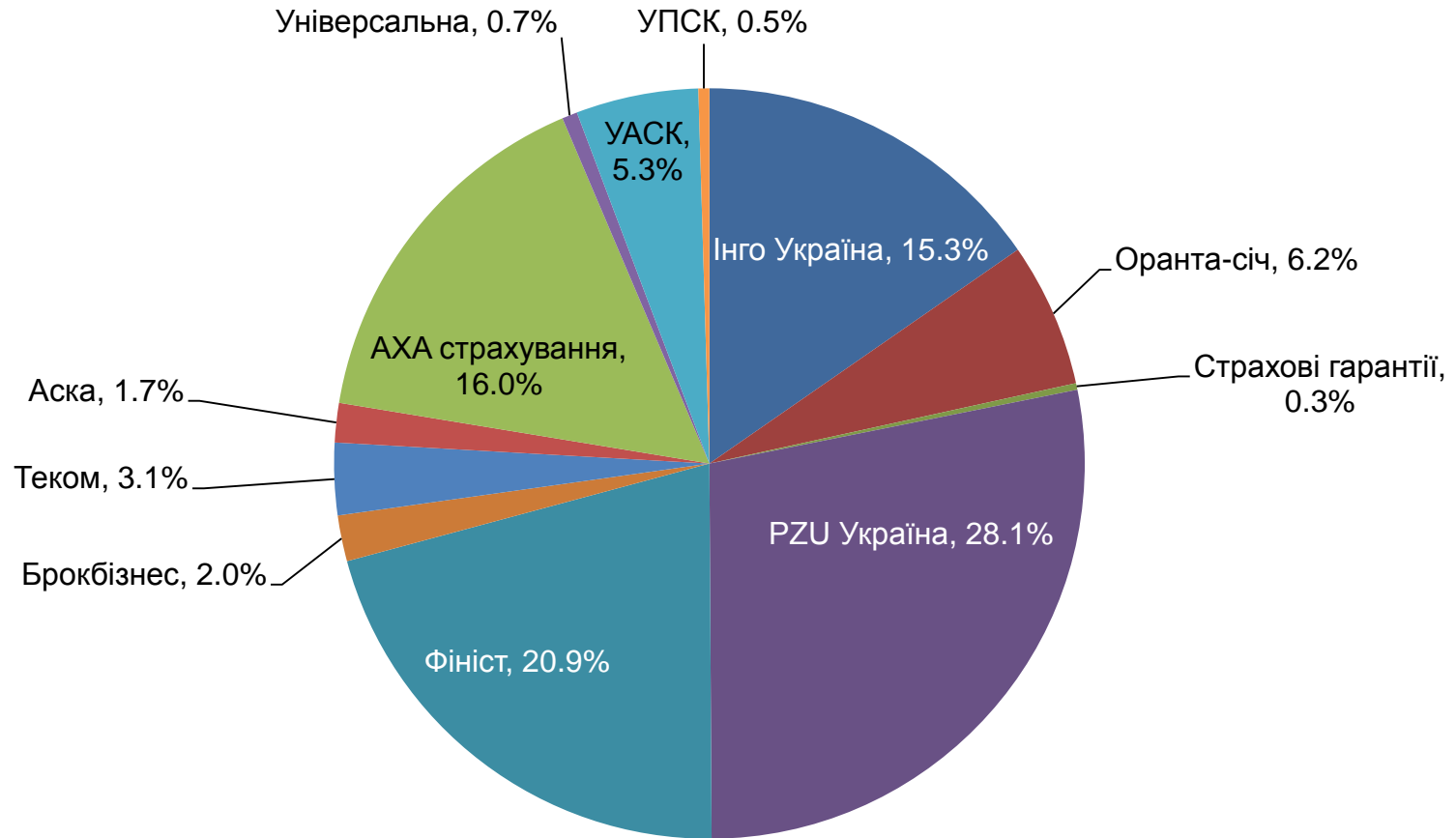
- Хмельницька (7 млн. грн., або 70%)
- Житомирська (825 тис. грн, або 8%)
- Вінницька (821 тис. грн., або 8%)
- Одеська (575 тис. грн., або 6%)

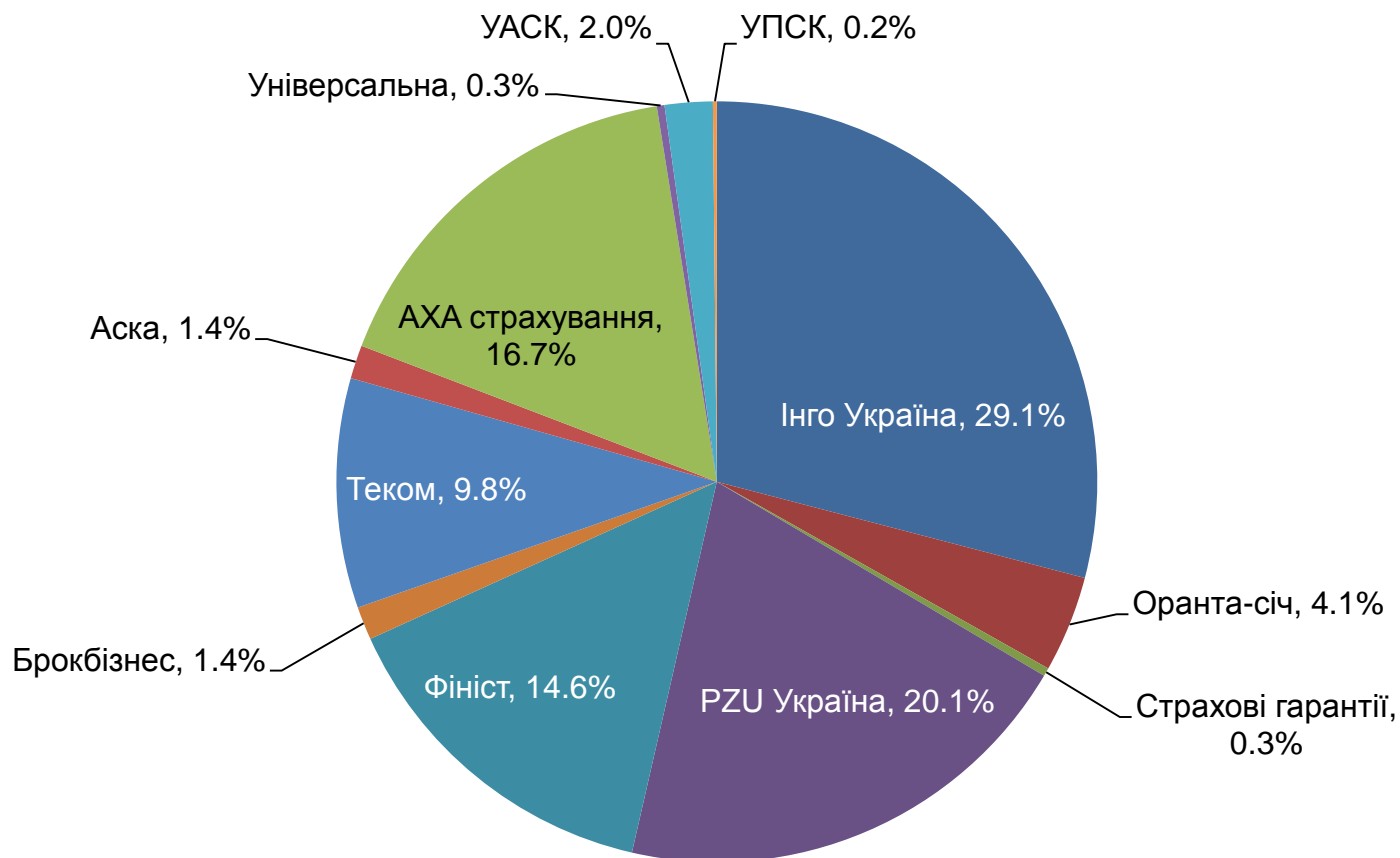
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: СТРАХОВІ ВИПЛАТИ ЗА ОБЛАСТЯМИ

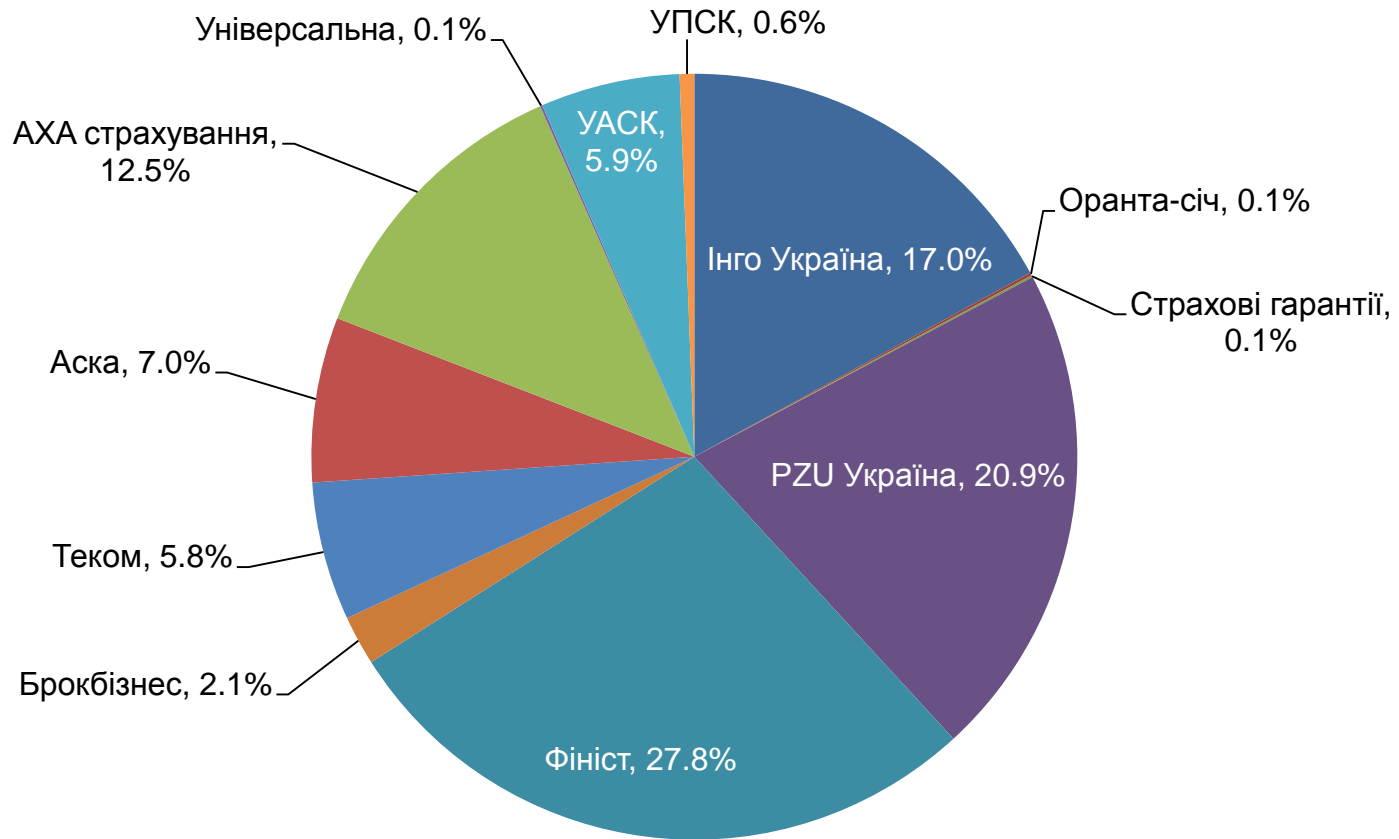
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК УКЛАДЕНИХ ДОГОВОРІВ

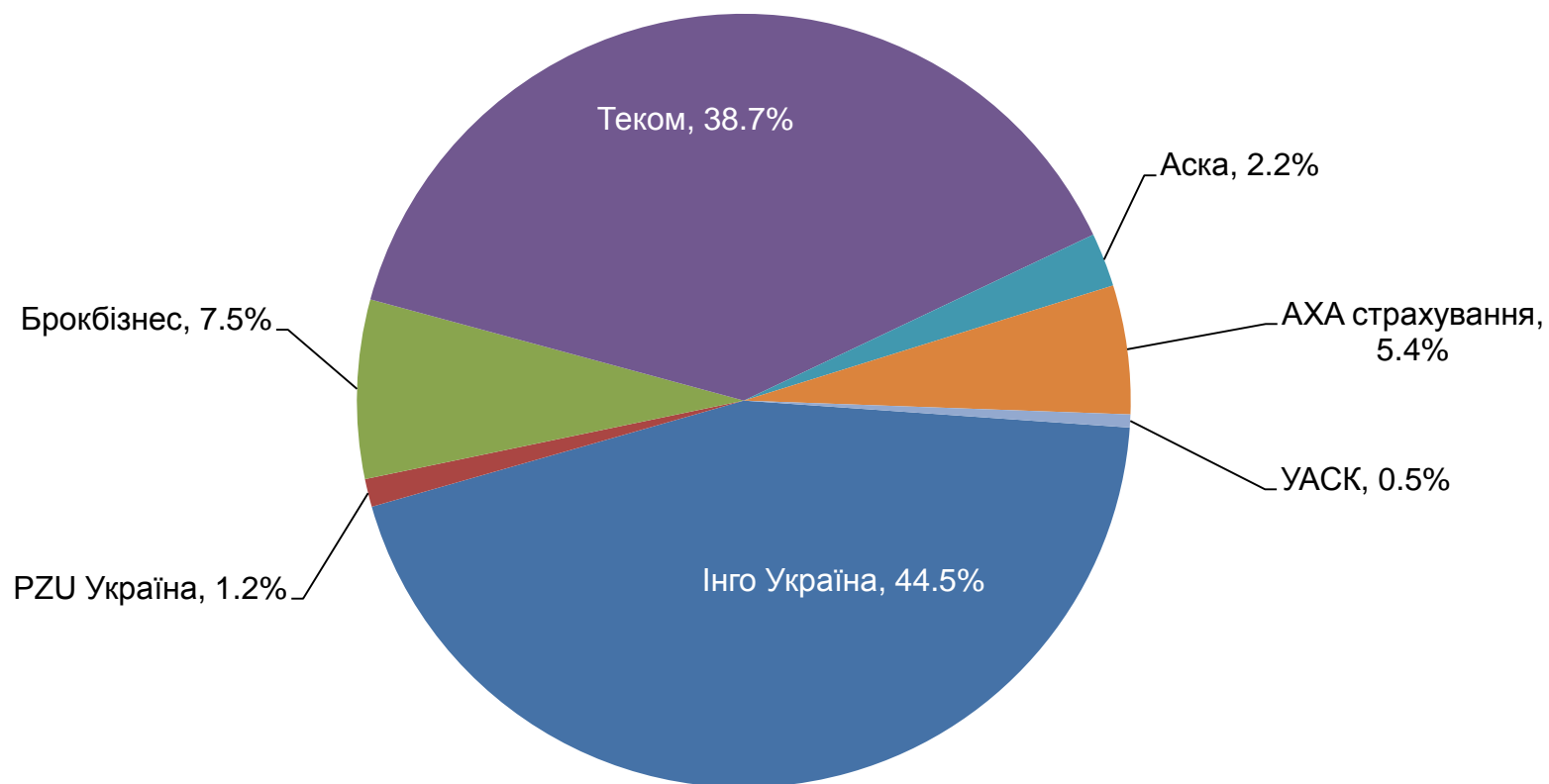
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК ЗАСТРАХОВАНОЇ ПЛОЩІ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК СТРАХОВИХ ПРЕМІЙ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК ЗДІЙСНЕНИХ ВИПЛАТ

Рівень виплат страхових компаній

Компанія	Сума виплат (зима), грн.	Сума виплат (весна-літо), грн.	Сума виплат загальна, грн.	Частка у виплатах по ринку, %	Збитковість, %
Теком	3 876 146	0	3 876 146	38.7%	85.3%
Брокбізнес	0	747 653	747 653	7.5%	46.1%
Інго Україна	3 563 500	886 738	4 450 238	44.5%	33.7%
АХА страхування	538 651	0	538 651	5.4%	5.5%
Аска	0	224 849	224 849	2.2%	4.2%
УАСК	54 210	0	54 210	0.5%	1.2%
PZU Україна	44 100	73 252	117 352	1.2%	0.7%
Загалом/середня	8 076 606	1 932 492	10 009 098	100%	12.9%

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК ДОГОВОРІВ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК ЗАСТРАХОВАНОЇ ПЛОЩІ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК СТРАХОВОЇ ПРЕМІЇ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2015 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК У СТРАХОВИХ ВИПЛАТАХ

Великі виплати були здійснені за договорами страхування озимої пшениці від повної загибелі на період перезимівлі

Рівень виплат за страховими культурами

Культура	Сума виплат, грн.	Частка у виплатах по ринку, %	Збитковість за культурою, %
Озима пшениця	7 520 239	75.1%	15.4%
Кукурудза	1 073 948	10.7%	20.3%
Озимий ріпак	745 093	7.4%	9.6%
Соняшник	531 250	5.3%	7.1%
Озиме жито	138 569	1.4%	65.4%
Загалом/середня	10 009 098	100.0%	12.9%

Найбільш збиткова культура – озиме жито

Дані за основними продуктами страхування

Програма	Відсоток договорів	Відсоток застрахованої площі	Відсоток страхової суми	Відсоток зібраних премій
Повна загибель	75.3%	51.1%	44.5%	93.9%
Поіменовані ризики	7.0%	5.4%	10.8%	0.1%
Повна загибель + весняні заморозки	14.1%	42.1%	43.8%	5.7%
Часткова та повна загибель + весняні заморозки	3.6%	1.4%	0.9%	0.3%
Загалом	100%	100%	100%	100%

Найбільшим попитом користується продукт страхування від повної загибелі на період перезимівлі

Участь у програмах фінансування сільгоспвиробників

Показник	Аграрний фонд	ДПЗКУ	Загалом через програми	Відсоток до загального обсягу
К-ть договорів	230	24	254	23.9%
Застрахована площа, га	111 152	11 158	122 310	18.0%
Страхова сума, грн.	713 664 991	48 693 570	762 358 560	19.8%
Страхові премії, грн.	27 530 041	1 509 177	29 039 218	51.2%
Сума відшкодування, грн.	224 849	784 293	1 009 142	10.9%

Половину від усіх зібраних з ринку премій, складають премії від страхування, пов'язаного з програмами фінансування сільгоспвиробників

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016* РОЦІ: ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

- Договорів: **309**
- Застрахована площа: **343,400 га**
- Страхова сума: **895.4 млн. грн.**
- Зібрані страхові премії: **36.8 млн. грн.**
- Середня ставка премії: **4.1%**

* Примітка. Дані за 2016 андерайтинговий рік стосуються лише зимового періоду, оскільки збиралися ще до початку страхування на весняно-літній період

За кількістю договорів:

- Полтавська (40)
- Хмельницька (27)
- Чернігівська (26)
- Тернопільська (24)
- Сумська (23)

За показником застрахованої площі:

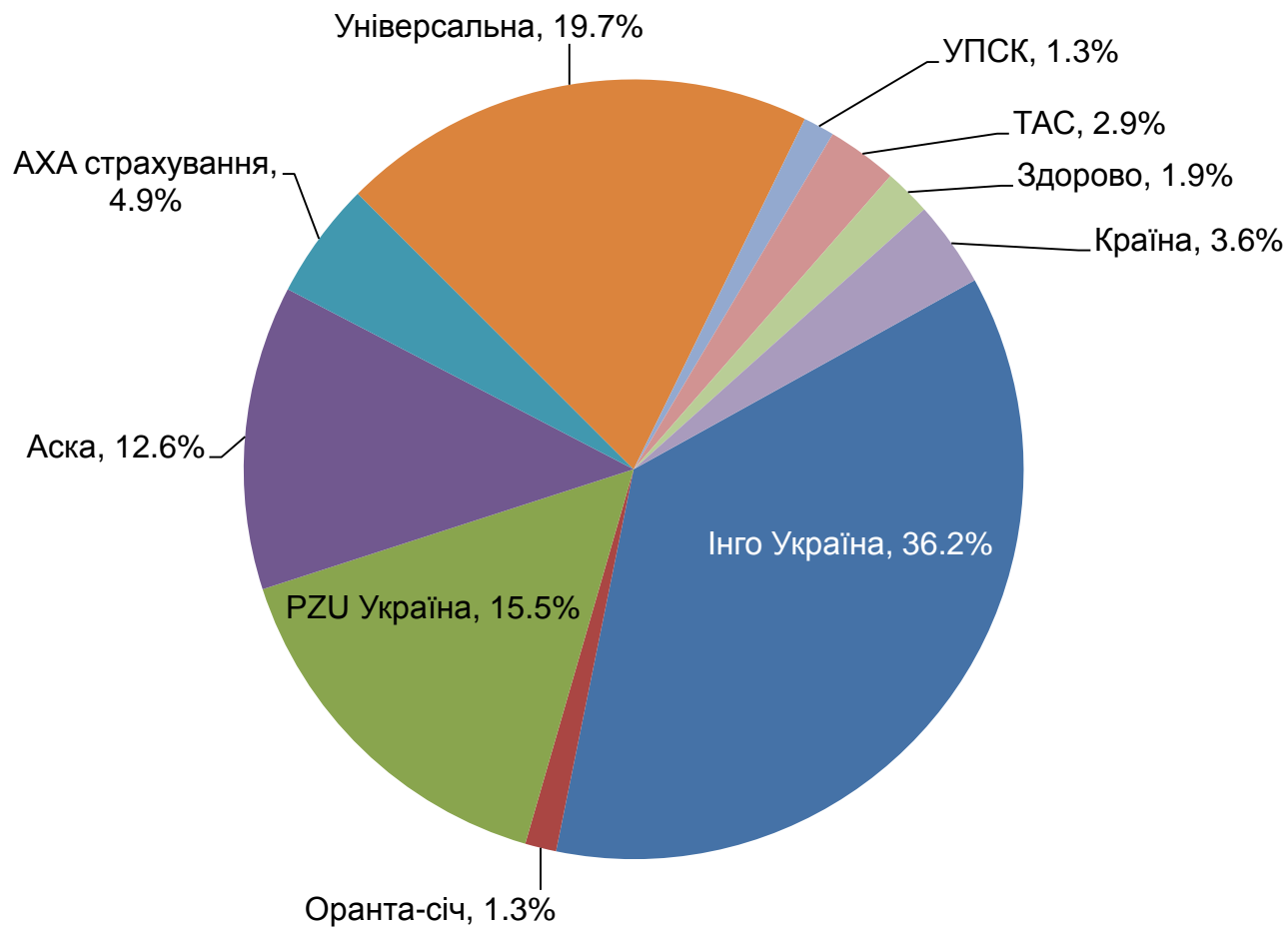
- Хмельницька (62.1 тис. га, або 18%)
- Полтавська (53.9 тис. га, або 16%)
- Сумська (34.3 тис. га, або 10%)
- Херсонська (26.5 тис. га, або 8%)
- Чернігівська (26.0 тис. га, або 8%)

За об'ємом зібраних премій:

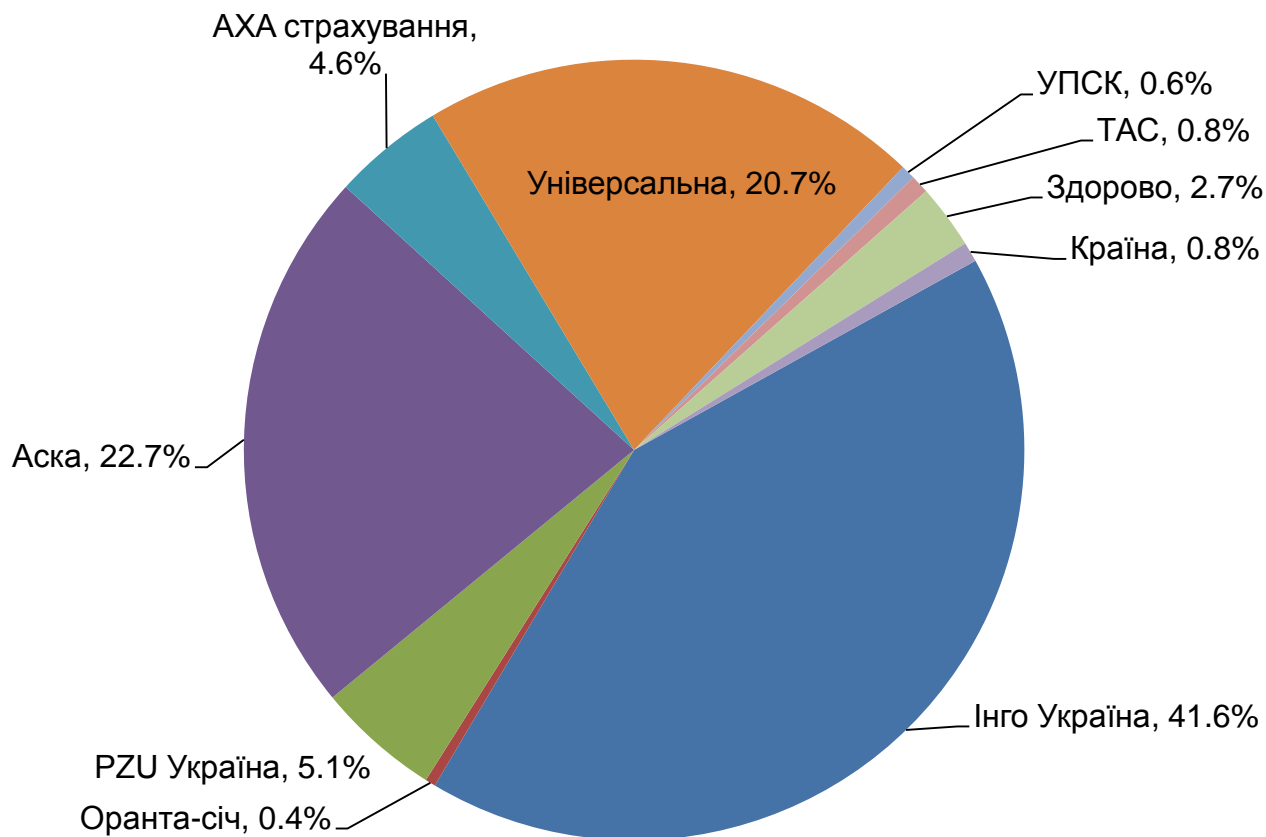
- Полтавська (6.2 млн. грн., або 17%)
- Херсонська (4.8 млн. грн., або 13%)
- Хмельницька (3.9 млн. грн., або 11%)
- Сумська (3.6 млн. грн., або 10%)
- Миколаївська (2.7 млн. грн., або 7%)

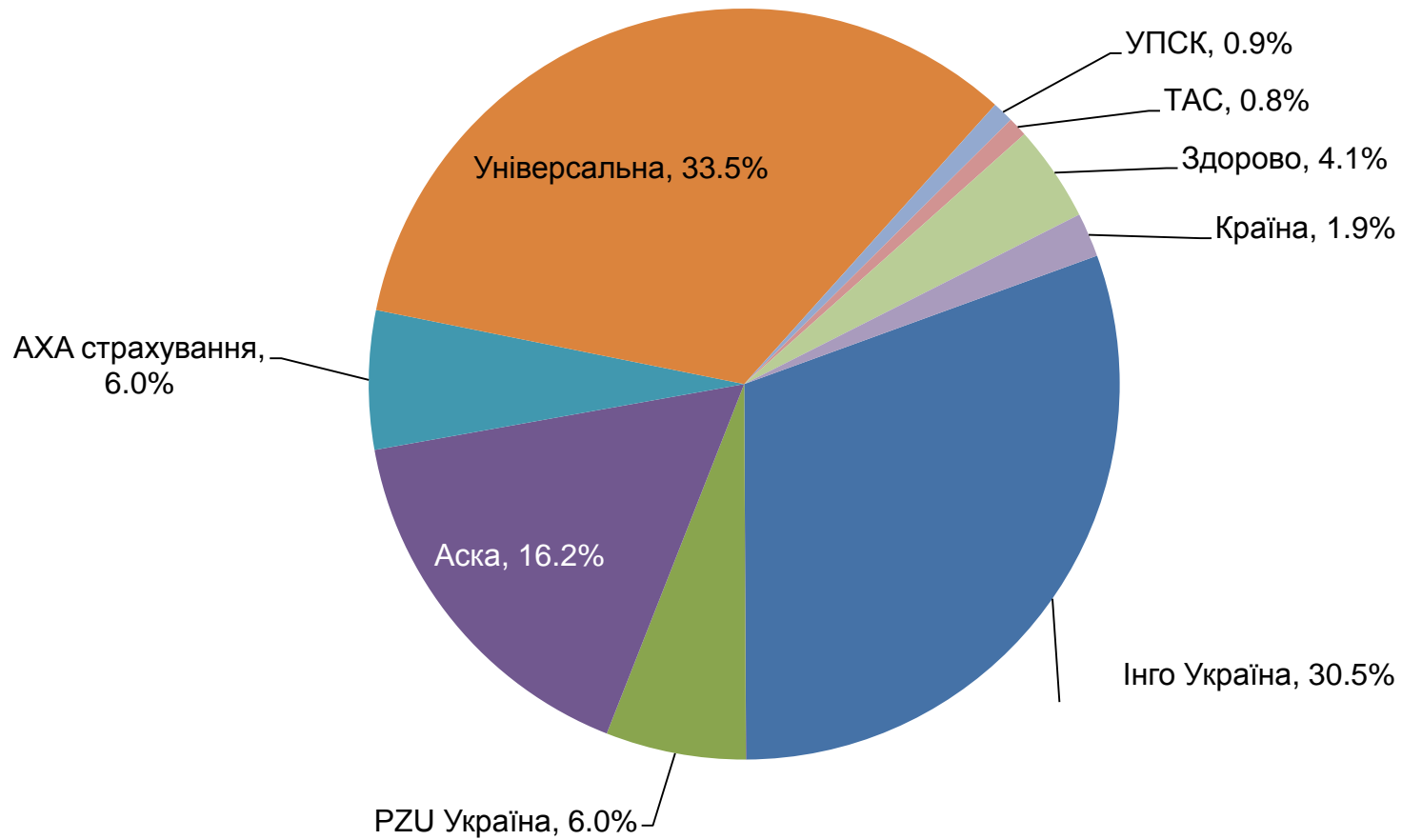
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК УКЛАДЕНИХ ДОГОВОРІВ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК ЗАСТРАХОВАНОЇ ПЛОЩІ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК СТРАХОВОЇ ПРЕМІЇ

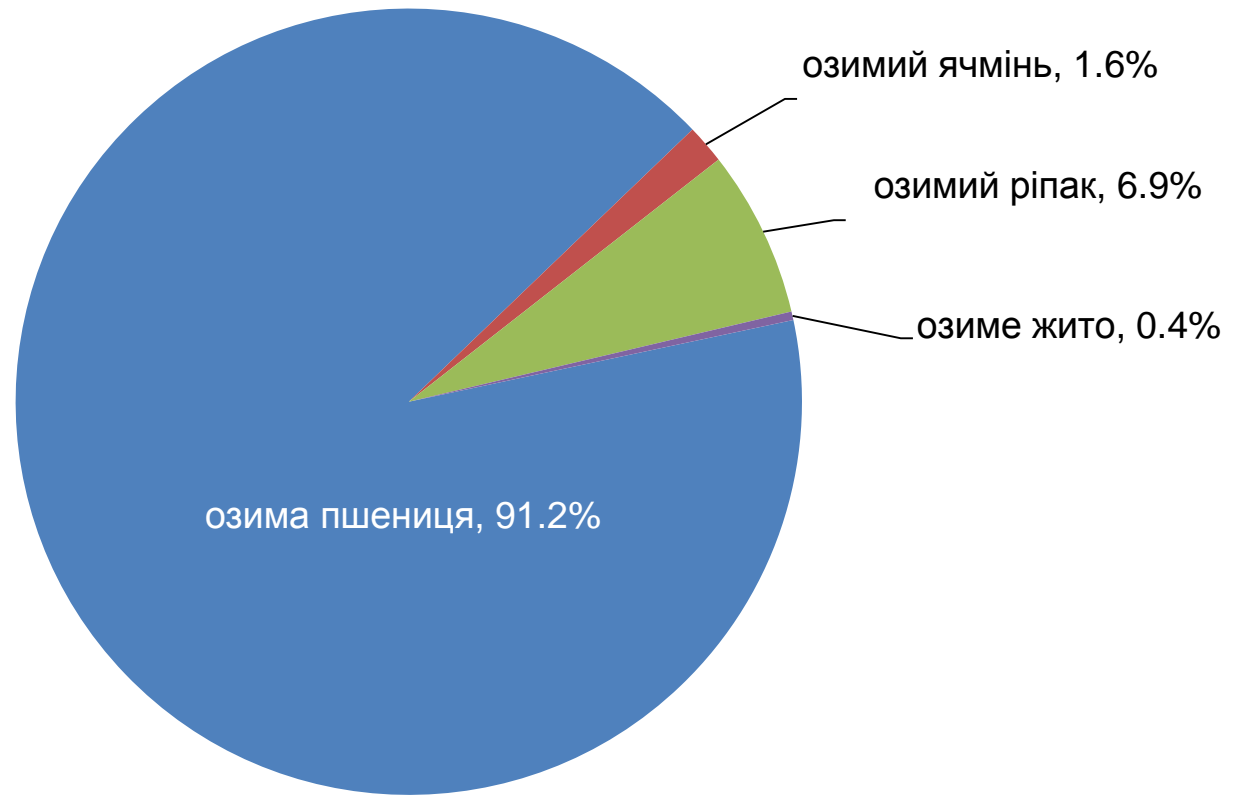

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ КІЛЬКІСТЬ ДОГОВОРІВ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ЗАСТРАХОВАНА ПЛОЩА

Дані за основними програмами страхування

Програма	Відсоток договорів	Відсоток застрахованої площі	Відсоток страхової суми	Відсоток зібраних премій
Повна загибель	91.7%	80.4%	88.4%	97.9%
Страхування врожаю озимих культур на весь період вирощування (продукти МФК)	1.5%	0.6%	0.1%	1.8%
Повна загибель + весняні заморозки	6.8%	19.0%	11.5%	0.3%
Загалом	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Участь у програмах Аграрного Фонду

Показник	Абсолютна	У відсотках до загального показника по ринку
К-ть договорів	122	39.5%
Страхова сума, грн.	519 224 402	58.0%
Страхові премії, грн.	22 941 106	62.4%
Застрахована площа, га	119 068	34.7%

63% зібраних з ринку премій, складають премії від страхування, пов'язаного з програмою фінансування сільгоспвиробників через Аграрний Фонд

ВИСНОВКИ

- Ринок демонструє тенденцію до повільного скорочення: зменшуються усі реальні показники його діяльності (кількість укладених договорів, об'єм застрахованих площ та зібраних страхових премій у реальному вимірі).
- Станом на лютий 2016 року страхування сільськогосподарських ризиків здійснює приблизно п'ята частина від усіх компаній, що отримали ліцензію на цей вид страхування.
- Ринок використовує невеликий набір страхових продуктів:
 - Домінує страхування озимих від повної загибелі на період перезимівлі;
 - Відсутнє повноцінне мультиризикове страхування на весняно-літній період, зокрема, не покривається такий системний ризик, як посуха;
 - Майже не використовується страхування врожаю на весь цикл вирощування.
- Середня ставка страхової премії демонструє тенденцію до зменшення, зокрема, через те, що використовуються страхові продукти, які покривають невеликий перелік малоймовірних ризиків.
- Ринок агрострахування потребує посилення системних зусиль уряду щодо його розвитку, зокрема, вдосконалення регулювання та надання системної підтримки цьому сектору.

ДЯКУЮ!

**Проект «Розвиток фінансування
аграрного сектору в Європі та
Центральній Азії»**

Дніпровський узвіз 1, 3-й поверх
Київ, 01010, Україна

Тел. 044 490 64 00
Факс. 044 490 64 20

Вікторія Якубович
Експерт
vyakubovich@ifc.org

